

6- Madem hakikat-i hal böyledir. Nasıl ki Hazret-i Yunus aleyhisselâma o münâcatın neticesinde...

Madem hakikat-i hal böyledir. Nasıl ki Hazret-i Yunus aleyhisselâma o münâcatın neticesinde hutu ona bir merkûb, bir tahte'l-bahir ve denizi bir güzel sahra ve gece

mehtaplı bir latîf suret aldı. Biz dahi o münâcatın sırrıyla **لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ**

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ demeliyiz. **لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ** cümlesiyle istikbalimize

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ kelimesiyle dünyamıza **لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ** fıkrasıyla nefsimize nazar-ı merhametini celbetmeliyiz.

Tâ ki nur-u iman ile ve Kur'an'ın mehtabıyla istikbalimiz tenevvür etsin ve o gecemizin dehşet ve vahşeti, ünsiyet ve tenezzühe inkılab etsin.

Madem hakikat-i hal böyledir.

Madem ki mesele bir hikâye değil, bizzat bizim hayat memmat meselemizdir. Madem ki önümüzdeki tablo, Hazret-i Yunus'un (a.s.) okyanusundan bin derece daha fırtınalı, gecesinden bin derece daha karanlıktır; o halde artık oyalanacak, duracak veya başka kapılar çalacak vaktimiz kalmamıştır.

Kabul Edilen Hakikatlerin Özeti

Her gün 350 bin yolcunun ebediyete göçtüğü bu sahil, bizim de her an çekilip götürülebileceğimiz bir bekleme yeridir.

1. **Gecemiz Meçhuldür:** İstikbal ve kabir karanlığı, iman güneşi doğmadıkça hiçbir fani lamba ile aydınlanmaz.
2. **Denizimiz Hırçındır:** Dünya; her dalgasında binler cenaze taşıyan, her an bizi yutmaya hazır bir "sergerdan küre"dir.
3. **Balığımız Haindir:** Kendi nefsimizin arzuları, yüz yıllık bir ömrü değil, yüz

milyonlarca yıllık ebedî bir saadeti kemirmektedir.

Nasıl ki Hazret-i Yunus aleyhisselâma o münâcatın neticesinde hutu ona bir merkûb, bir tahte'l-bahir ve denizi bir güzel sahra ve gece mehtaplı bir latîf suret aldı.

Hazret-i Yunus (a.s.), o tevhid anahtarıyla rahmet kapısını çaldığında, kâinatın sert ve soğuk kanunları bir anda onun lehine yer değiştirdi. O samimi nida, eşyanın hakikatini öyle bir değiştirdi ki; az evvel ölümü haykıran her şey, bir anda hayatın ve emniyetin hizmetkârı oldu.

1. Hut: Bir Cellattan Bir Merkûba (Binek)

Az evvel onu yutan, kemiklerini sıkıp bitirecek olan o devasa balık (**hut**), nur-u tevhid ile bir anda mahiyet değiştirdi. Artık o bir canavar değil, Hazret-i Yunus'u okyanusun derinliklerinde taşıyan güvenli bir **merkûb** (binek) ve sarsılmaz bir **tahte'l-bahir** (denizaltı) gemisi hükmünü aldı. Mide bir hapis değil, hususi bir kamara oldu.

2. Deniz: Boğucu Dalgalardan Güzel Bir Sahraya

Kuduran dalgalar, zelzeleli dağlar gibi yükselen o dehşetli deniz; bir anda sükûnete büründü. İman gözlüğüyle bakıldığında o hırçın su, üzerinde emniyetle ve keyifle gezilebilecek, ufku açık, ferah bir **güzel sahra** suretine inkılap etti. Boğulma korkusu, yerini bir tenezzüh (gezinti) neşesine bıraktı.

3. Gece: Zifiri Kararıktan Mehtaplı Bir Geceye

Ümitleri kesen, her tarafı siyah bir kefen gibi örten o zifiri gece; tevhidin nuruyla perdelerini araladı. Gökyüzü bulutlardan temizlendi ve ay (kamer), sanki Hazret-i Yunus'un başucunda ona özel yakılmış bir lamba gibi parladı. Gece, bir korku tüneli olmaktan çıkıp, mehtaplı, huzurlu ve **latîf** bir güzelliğe büründü.

İman Her Şeyi Güzel Yapar

Bu tablo bize şunu fısıldar: **Mesele dışarıdaki fırtına değil, içerideki nurdur.** Eğer gönülde o münacatın sırrı varsa;

- Seni yutan musibetler, seni menziline taşıyan birer **binek**
- Seni boğan hadiseler, geniş bir **seyir meydanı**
- Seni kuşatan ümitsizlik karanlıkları, mehtaplı bir **huzur gecesi**

Hüküm Şudur: Allah'a tam teslim olan bir ruh için kâinatta "çirkin" ve "korkunç" bir şey yoktur. Her şey, o nur ile ya bizzat güzeldir ya da sonuçları itibarıyla güzel bir suret alır.

Hazret-i Yunus'un balığı onu yuttu ama o balık onu Cenab-ı Hakk'ın özel misafiri olarak sahil-i selamete çıkardı.

Biz dahi o münâcatın sırrıyla لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ demeliyiz.

Bu, sadece lisanın bir virdi değil, ruhun bütün zerreleriyle verdiği bir istiklal mücadelesidir. Hazret-i Yunus'u o üç katlı karanlıktan (balık, deniz, gece) çekip alan o gizemli ve muazzam şifre, bugün bizim de önümüzdeki bütün kapalı kapıları açacak yegâne anahtardır. Bu dua, dilde kaldığı sürece bir temennidir; kalbe indiği an ise bir mucizedir.

Başka bir kurtarıcı yok, başka bir yol yok, başka bir kapı yok. O halde, sanki okyanusun dibindeymişiz gibi bir ihlasla, sanki balık bizi yutuyormuş gibi bir acziyetle; **Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine'z-zâlimîn!**

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ cümlesiyle istikbalimize

Bu muazzam cümle, ruhun en büyük sığınağı ve istikbalin o zifiri karanlıklarını dağıtan ebedî bir güneştir. **“Lâ ilâhe illâ ente”** yani “Senden başka ilah yoktur” hakikati, bir teslimiyet beyanından öte, gelecek denilen o devasa meçhulü emniyetli bir aydınlığa çeviren ilahi bir fenerdir.

Bizim gecemiz olan istikbal; içinde ölümü, kabrin soğuk sessizliğini ve haşrin heybetini barındıran, bakılması bile ürperti veren bir meçhuller deryasıdır. Nazar-ı gafletle bakıldığında bu gelecek, her şeyi yutan karanlık bir dehliz gibidir. Ancak ruh, **“Lâ ilâhe illâ ente”** nidasıyla ayağa kalktığında, o karanlık ufuk bir anda nuranî bir şafakla boyanır.

Neden bu cümle istikbalimizi aydınlatır?

Korkunun Kökenini Kurutur: Gelecekte korkmamızın sebebi, yarını sahipsiz ve tesadüflerin oyuncağı sanmamızdır. “Senden başka ilah yoktur” dediğimiz an; yarının, kabrin ve ebediyetin dizginlerinin bizzat Rabbimizin elinde olduğunu aynelyakîn idrak ederiz. Sahibi Allah olan bir gelecekte korkmak, yerini O'na güvenmenin huzuruna bırakır.

Kabri Nurlandıran İlk Işık: Bu cümle, kabrin o karanlık kapısını “ebedî bir saadet sarayının girişi”ne çevirir. Eğer O varsa ve O tekhakikatse; ölüm bir yok oluş değil, bir vuslat ve

terhistir.

Yalnızlık Perdesini Yırtar: İstikbalin en büyük dehşeti “yalnızlık”tır. Bu tevhid cümlesi kalbe yerleştiğinde, insan anlar ki; her nerede olursa olsun, zamanın hangi dilimine (dünya, kabir, mahşer) geçerse geçsin, O’nunla beraberdir.

Bu cümleyi kalpten söyleyen bir mümin için “Yarın ne olacağım?” sorusu bir kaygı değil, bir merak ve teslimiyet konusudur. O bilir ki; bugünü yaratan kimse, yarını kuracak olan da O’dur. Bugünü rızıkla dolduran kimse, kabirde arkadaşlık edecek olan da O’dur. **Anlaşıldı ki:** İstikbalin bütün karanlık yollarında yürürken elimizde tutabileceğimiz tek ve sönmez meşale budur.

سُبْحَانَكَ kelimesiyle dünyamıza

Bu muazzam kelime, ruhun hırçın dünya denizinde tutunabileceği en sağlam ve en sarsılmaz limandır. **“Sübhâneke”** yani “Seni bütün noksanlıklardan tenzih ederim” hakikati; her dalgasında binlerce cenaze taşıyan, her fırtınasında birer hayali yıkan bu sergerdan dünya küresi üzerinde, kalbi bir sükûnet adasına dönüştüren ilahî bir sırra sahiptir.

Dünya, dışarıdan bakıldığında karmaşık, adaletsiz ve boğucu bir yer gibi görünebilir. Hastalıklar gençliği kemirir, ayrılıklar kalbi paralar, her gün 350 bin veda ile sarsılan bu sahil bize “her şey mahvoluyor” gibi hissettirebilir. İşte bu dehşet anında ruh, **“Sübhâneke”** nidasıyla ayağa kalktığında; o hırçın dalgaların her birinin üzerinde bir hikmet mührü parlamaya başlar.

Neden bu kelime dünyamızı bir “tenezzühgâh”a (gezinti yerine) çevirir?

İtirazı Susturur: “Sübhâneke” diyen bir dil, aslında şunu ilan eder: “Rabbim, Sen abes iş yapmazsın. Bu musibet bir zulüm değil, bir terbiyedir. Bu hastalık bir ceza değil, bir temizliktir. Senin yaptığın her şey, en ince ayrıntısına kadar kusursuzdur.” Bu idrak, ruhu yakan “Neden ben?” sorusunu dindirir.

Karanlık Dalgalardaki Rahmeti Gösterir: Dünya denizinin boğucu emvacı (dalgaları) arasında çırpınırken bu kelimeye sarılan kişi, dalganın kendisini boğmak için değil, sahil-i selamete ulaştırmak için geldiğini anlar. O an deniz, bir mezar olmaktan çıkar; üzerinde emniyetle yürünebilen geniş, ferah bir sahra suretini alır.

Zevaldeki Cemali Müşahede Ettirir: “Sübhâneke” sırrıyla bakıldığında, her bitişin bir başlangıç, her ayrılığın bir vuslatın mukaddimesi olduğu görülür. Allah’ın fiillerinde noksanlık arayan “nazar-ı gaflet” gider; yerini her şeyde bir güzellik bulan “nur-u iman” alır.

Eğer dilin ve kalbin “Sübhâneke” diyorsa; kâinat fırtınalarla çalkalansa da sen fırtınanın kalbindeki o mutlak sükûneti yaşarsın. Çünkü bilirsin ki; bu muazzam nizamın Sahibi, bir karıncanın ayağını bile hikmetsiz kımıldatmaz.

إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ fıkrasıyla nefsimize

Bu cümle, ruhun en mahrem ve en derin uyanış anıdır; kibrin kalelerini yerle bir eden, nefsin sinsi krallığını tek bir itirafla yıkan kutsal bir darbedir. **“İnnî küntü mine’z-zâlimîn”** yani “Gerçekten ben nefsimi zalimlerden kıldım” hakikati; bizi içten içe kemiren, ebediyetimizi yutmak isteyen o sinsi balığın (nefsin) karnından çıkış biletimizdir.

Nefis denilen o azgın mahluk, gücünü bizim gafletimizden ve “ben haklıyım” deyişimizden alır. O, bizi hep kusursuz olduğumuza, hataların dışarıda olduğuna inandırmaya çalışır. Ancak ruh, **“İnnî küntü mine’z-zâlimîn”** nidasıyla kendi aczini ve hatasını Rabbine sunduğunda, nefsin bütün büyüleri bozulur.

1. Nefsin En Büyük Silahını Elinden Almak

Nefsin elindeki en keskin kılıç **gurur ve kibirdir**. İnsan “ben iyiyim” dedikçe nefis semirir; “ben zalimim” dediği an ise nefis diz çöker. Bu cümleyle insan; hatayı kadere, zamana veya başkalarına yüklemeyi bırakır. Kendi kusurunun aynasına bakar ve o aynada saklanan zalimi (nefs-i emmareyi) deşifre eder. İtiraf edilen bir günah, nefsin elinde bir daha silah olarak kullanılamaz.

2. Zindanı Şifaya Çeviren İksir

Hazret-i Yunus (a.s.) bu cümleyi söylediğinde; suçluyu dışarıda aramadı, “Neden bu balık beni yuttu?” diye sormadı. Doğrudan kendi sorumluluğunu kabul etti. Biz de her gün 350 bin veda ile sarsılan bu hayatta; günahlarımızın bizi nasıl boğduğunu, haramların ruhumuzu nasıl daralttığını görüp bu cümleye sarılmalıyız. Bu itiraf, ruhun üzerindeki o ağır “kendini beğenmişlik” yükünü kaldırır ve yerini hafifletici bir rahmet serinliğine bırakır.

3. Acziyetten Gelen Muazzam Güç

İnsan, kendi zalimliğini ve acizliğini itiraf ettiği an, Allah’ın sonsuz merhametine ve gücüne tam açılmış bir kapı haline gelir. Nefsine güvenen yolda kalır, ama nefsine karşı “zalimim” deyip Rabbine sığınan; balığı binek, denizi sahra, geceyi mehtap eyler. Bu cümle, nefsin bizi sürüklemek istediği o ebedî hüsrân karanlığından çıkıp, tevbe ve mağfiretin aydınlığına kavuşmanın tek yoludur.

Bu cümleyi kalpten söyleyen bir mümin; artık nefsinin “sen haklısın, sen büyüksün, sen

bilirsin” ninnilerine inanmaz. Kendi kusuruna odaklanan kişi, başkalarının kusurlarıyla uğraşacak vaktinin olmadığını anlar. Bu tevazu ve itiraf, nefsi öyle bir sarsar ki; ebedî hayatımızı yutmaya çalışsan o azgın balık, bir anda terbiyeli bir binek hükmüne geçmeye başlar.

Sözün Özü: “İnnî küntü mine’z-zâlimîn” diyen bir gönül için artık karanlık yoktur; çünkü o, karanlığın kaynağını (kendi nefisini) teşhis etmiş ve ilacını (istiğfarı) bulmuştur.

Nazar-ı merhametini celbetmeliyiz.

İnsanoğlu, kainatın bu azametli çarkları arasında ne kadar küçük ve savunmasızdır. Her gün 350 bin veda ile sarsılan bu dünya sahilinde, nefis balığının karanlık midesinde ve istikbal gecesinin meçhulünde bizi ayakta tutacak tek bir şey vardır: **O’nun bize merhametle bakması**. Allah bir kula merhametle baktığında, o kul için artık “korku” ve “kayıp” diye bir şey kalmaz.

Neden bu üç cümle (Tevhid, Tesbih, İstiğfar) merhameti üzerimize çeker?

İhlasın Cazibesi: Kul; “Lâ ilâhe illâ ente” diyerek O’ndan başka kapı tanımadığını, “Sübhâneke” diyerek O’nu her türlü kusurdan tenzih ettiğini ve “İnnî küntü mine’z-zâlimîn” diyerek kendi kusurunu itiraf ettiğinde; bu muazzam dürüstlük ve teslimiyet, ilahî merhameti adeta coşturur.

Aczin Gücü: Merhamet, acziyete ve muhtaçlığa akar. Hazret-i Yunus (a.s.) okyanusun dibinde kendi gücünden tamamen vazgeçip sadece Rabbine sığındığında, O’nun **nazar-ı merhametini** üzerine çekti. O bakış; balığı emniyetli bir gemi, denizi ise huzurlu bir bahçe yaptı.

Merhametin Koruyucu Zırhı: Allah’ın bir kula merhametle bakması; o kulun önüne çıkan engellerin rahmete dönüşmesi demektir. O nazarın değdiği bir kalbe; dünya denizi boğamaz, istikbal gecesi üşütemez ve nefis balığı zarar veremez.

Tâ ki nur-u iman ile ve Kur’an’ın mehtabıyla istikbalimiz tenevvür etsin

İstikbal, iman gözlüğüyle bakılmadığında; içinde her türlü korkuyu, yaşlılığı ve en sonunda o büyük ayrılık olan ölümü barındıran siyah bir uçurumdur. Ancak bu karanlık dehlize **nur-u iman** sızdığında ve **Kur’an’ın mehtabı** o ufkumuzu kapladığında; o ürkütücü gece bir anda huzur dolu bir gece manzarasına inkılap eder.

1. Nur-u İman

İman, ruhun içine yakılmış bir fenerdir. Bu nur sayesinde insan; geleceğin bir “yok oluş” olmadığını, aksine sonsuz bir saadetin kapısı olduğunu idrak eder. İman nuruyla bakan göz, kabrin karanlık bir kuyu değil, ebedî bahçelere açılan nurani bir tünel olduğunu görür. Bu ışık, dışarıdaki karanlığı yok etmez; karanlığın içindeki dehşeti siler ve her şeyi asıl mahiyetiyle gösterir.

2. Kur’an’ın Mehtabı: Şefkatli Bir Rehberlik

Güneşin kavurucu sıcaklığına mukabil, ay ışığı (mehtap) nasıl ki geceyi yumuşak, sakin ve latîf bir güzelliğe büründürürse; Kur’an da istikbal gecesini öylece tenevvür ettirir.

Yol Gösterir: Gece yolculuğunda mehtap nasıl taşın kayanın yerini belli edip ayağımızın takılmasını önlerse; Kur’an da bize ebediyet yolunda nelerin beklediğini, kabrin içini ve mahşerin dehşetini anlatarak bizi hazırlar.

Ürpertiği Giderir: Mehtaplı bir gecede gölgeler artık birer canavar değil, zarif birer silüettir. Kur’an rehberliğinde ölüm artık bir cellat değil, “vazifeden bir terhis” ve “asıl vatana bir hicret” suretini alır.

Sözün Özü: Eğer meşalen imansa ve gökyüzündeki ayın Kur’an’ısa; karanlığın ne kadar derin olduğunun hiçbir önemi yoktur. Çünkü o nur, en siyah geceyi bile mehtaplı bir rüyaya çevirecek güçtedir.

Ve o gecemizin dehşet ve vahşeti, ünsiyet ve tenezzühe inkılab etsin.

Gelecek ve ölüm, iman nuruyla bakılmadığında; kimsesiz, yabancı ve her şeyi yutan vahşi bir canavar gibidir. İnsan, bu **vahşet** içinde kendini okyanus ortasında yapayalnız kalmış bir kazazede gibi hisseder. Ancak Kur’an’ın mehtabı doğduğunda, o yabancı karanlık yerini tanıdık bir yüze, sarsılmaz bir **ünsiyete** bırakır.

1. Vahşetten Ünsiyete: Kimsesizliğin Sonu

Vahşet; her şeyin bize yabancılaşması, ölümün bizi sevdiğimizimizden koparan bir ayrılık olmasıdır. **Ünsiyet** ise; her hadisede Rabbimizin şefkatli elini görmek, ölümün bir “terhis” ve “asıl vatana hicret” olduğunu bilmektir. Bu nur ile kabir; vahşi bir kuyu değil, dostların bulunduğu sıcak bir oda suretini alır. Artık insan, kâinatta ve ebediyet yolunda kendini yabancı değil, evinde ve güvende hisseder.

2. Dehşetten Tenezzühe: Korkunun Huzura İnkılabı

Dehşet; bilinmezliğin verdiği o soğuk titreyiştir. **Tenezzüh** ise; bir bahçede keyifle gezmek,

dinlenmek ve seyretmektir. İman nuruyla aydınlanan bir ruh için istikbal; korkuyla beklenen bir felaket değil, Allah'ın isimlerinin ve cemalinin tecelli edeceği muazzam bir seyir meydanıdır. Ölümü düşünmek bir azap değil; "zindan-ı dünyadan bostan-ı cinana" (dünya hapsinden cennet bahçelerine) geçişi hayal etmektir.

Allah'ı bulanın gecesi nurlu, istikbali ünsiyetli, ölümü ise bir tenezzühtür. Hazret-i Yunus'un okyanus ortasında bulunduğu o huzur, bugün bu münacatın sırrıyla sende de doğabilir.